

LE-1996-57

INSTANS:	Eidsivating lagmannsrett - Kjennelse.
DATO:	1996-01-23
DOKNR/PUBLISERT:	LE-1996-57
STIKKORD:	Habilitet. Domstolloven § 108
SAMMENDRAG:	Lagmannsretten fant at en sorenskriver måtte vike sete fordi han i en tidligere sak hadde tatt standpunkt til samme spørsmål i forhold til samme person, som var part i den første saken, men indirekte berørt i den andre.
SAKSGANG:	Hadeland og Land herredsrett - Eidsivating lagmannsrett LE-1996-57 K
PARTER:	Sparebanken Jevnaker, Lunner (Prosessfullmektig: Advokat Trine Buttingsrud Mathiesen). Saksøkt: Advokat Håkon Ø Schiong (Prosessfullmektig: Advokat Per Danielsen)
FORFATTER:	Lagdommer Inger Marie Dons Jensen, Lagdommer Eystein F Husebye og Lagdommer Ragnar Askheim

Sorenskriver Yngve Svendsen ved Hadeland og Land herredsrett har forelagt for Eidsivating lagmannsrett spørsmålet om han er inhabil i saken mellom Sparebanken Jevnaker Lunner og advokat Håkon Ø Schiong.

I prosesskrift 11 januar 1996 gjør advokat Schiong gjennom sin prosessfullmektig gjeldende at sorenskriveren er inhabil fordi denne i en tidligere sak tok standpunkt til to spørsmål som også står sentralt i saken mellom Sparebanken Jevnaker Lunner og advokat Schiong.

Spørsmålet om habilitet refererer seg til følgende uttalelse i premisene i herredsrettens dom av 8 desember 1993 i sak mellom Systemhus Gran Hønefoss AS og Hadeland Eiendom AS:

"Saksøkte har spesielt i tilknytning til garantiene anført at disse ved en arbeidsulykke i banken har blitt pålydende 100 % i stedet for hhv. 70 og 75 %. Han mener derfor saksøker ikke kan gjøre gjeldende krav etter disse. Retten kan imidlertid ikke se at det hverken i garantiens egen tekst eller i forholdene omkring dem er påvist forhold som sannsynliggjør at det dreier seg om en arbeidsulykke. Det er på det rene at det i de tre forutgående prosjektene partene hadde også ble stilt 100 % bankgaranti for byggesummen. Saksøker hadde således ingen spesiell grunn til å anta at det ved en arbeidsulykke var gitt 100 % garanti i forbindelse med prosjekt 4 og 5....

Dersom det var slik at partene skulle ha delt risiko i forbindelse med de to kontraktene, så har det iallefall ikke fått uttrykk i garantidokumentet som har en helt klar ordlyd som dertil også stemmer med tidligere praksis partene imellom. Retten bemerker for ordens skyld at heller ikke banken, etter det opplyste, ønsker å påberope seg at det dreier seg om en arbeidsulykke når garantien er blitt pålydende 100 %."

Advokat Schiong var eiendomsmegler for Hadeland Eiendom AS i forbindelse med den aktuelle leveransen av boliger fra Systemhus Gran Hønefoss AS til Hadeland Eiendom AS.

Advokat Schiong mener han nå har påvist at de aktuelle dokumentene ble utstedt til 100 % av kontraktssummen ved en arbeidsulykke i banken, og viser til et brev fra banksjef Magnussen i Sparebanken Jevnaker Lunner som bekrefter dette. Videre anføres det at et sentralt moment i den foreliggende sak er hvorvidt advokat Schiong kjente til at dokumentene var utstedt til 100 % da han fikk overført penger fra banken 3 og 21 februar 1992.

Det anføres at det er grunn til å frykte for at sorenskriver Svendsen på bakgrunn av den tidligere saken har et forutinntatt syn både på spørsmålet om garantiene ble utstedt til 100 % ved en feil, og på spørsmålet om saksøkte var kjent med dette.

Det anføres videre:

"I og med at sorenskriveren inntok det standpunkt at Systemhus Gran Hønefoss AS og Hadeland Eiendom AS ikke mente å dele risikoen i prosjektet, jf nest siste setning av det siterte, må man kunne slutte at han også mente de impliserte, herunder advokat Schiong, var kjent med at garantien ble avgitt til 100 %. Hvis forutsetningen var at garantiene skulle avgis til 100 % antas advokat Schiong med den sentrale posisjon han hadde i prosjektet, ikke å bli hørt med at han trodde garantiene var avgitt til 70 % da han mottok overføringen i februar 92."

Det vises til Rt-1990-1166 .

Advokat Håkon Ø Schiong har krevd at sorenskriver Yngve Svendsen skal vike sete.

Sparebanken Jevnaker Lunner har anført at det sentrale i saken mot advokat Schiong er om han som megler har ansvar overfor Sparebanken fordi han fikk overført penger under en bestemt forutsetning som ikke ble oppfylt. Etter bankens syn er sorenskriverens uttalelser i dommen av 8 desember 1993 ikke av vesentlig betydning for dette spørsmålet og kan ikke gjøre ham inhabil. Banken viser ellers til domstolloven § 111 og hevder at inhabilitetsinnsigelsen burde vært fremsatt allerede i tilsvaret da advokat Schiong må ha kjent til dommen fra den ble forkynt for ham. I alle fall burde den vært fremsatt etter at dommen ble fremlagt ved bankens prosesskrift 2 november 1992.

Sorenskriver Svendsen anser seg ikke inhabil i saken. På bakgrunn av anførselene i tilsvaret må retten riktignok også i saken mellom Sparebanken Jevnaker Lunner og advokat Schiong ta standpunkt til om Systemhus Gran Hønefoss AS var klar over at en arbeidsulykke i banken hadde medført at garantiene feilaktig var blitt pålydende 100 % i stedet for 70/75 %. Advokat Schiong har imidlertid gjort gjeldende at manglende god tro kan utledes av brev 8 mars 1994 fra banksjef Magnussen i Sparebanken Jevnaker Lunner, et brev som skriver seg fra tiden etter herredsrettens dom i den første saken, og som vil være et nytt bevis. Anførselen om manglende god tro bygger altså nå på andre opplysninger enn i den tidligere sak. Det ble heller ikke avhørt vitner fra banken i den første saken. På denne bakgrunn finner sorenskriveren ikke grunn til å fratre.

Sorenskriveren viser også til domstolloven § 111 og mener at inhabilitetsinnsigelsen er for sent fremsatt.

Lagmannsretten bemerker:

Lagmannsretten er kommet til at sorenskriver Yngve Svendsen i medhold av domstolloven § 108 bør vike sete i saken mellom Sparebanken Jevnaker Lunner og advokat Schiong.

Det anses tilstrekkelig å vise til at sorenskriveren på nytt må ta stilling til om Systemhus Gran Hønefoss AS var klar over at den aktuelle garantien feilaktig var blitt pålydende 100 % i stedet for 75 %. Det er riktignok kommet til et nytt moment i saken ved at banksjef Magnussen i brev 8 mars 1994 bekrefter at garantien ved en feil ble utstedt på 100 %. Lagmannsretten finner imidlertid ikke at dette nødvendigvis vil få avgjørende betydning for spørsmålet om Systemhus Gran Hønefoss AS var i god tro eller ikke. Retten antar at de samme momenter som er nevnt i premissene til den tidligere dommen, vil kunne få sentral betydning også i den foreliggende sak når spørsmålet om god tro skal vurderes. Det foreligger da etter lagmannsrettens mening slike omstendigheter i saken at sorenskriveren bør fratre.

Lagmannsretten finner ikke grunn til å gå nærmere inn på forholdet til domstolloven § 111. En beslutning om at en dommer skal vike sete, forutsetter ikke begjæring fra en part.

Lagmannsretten er på denne bakgrunn enstemmig kommet til at sorenskriver Svendsen bør vike sete.

Slutning:

Sorenskriver Yngve Svendsen viker sete.